

Kultūras ministrija

Kino nozares stratēģija 2024 - 2027

Izstrādātājs:

Nacionālais kino centrs

Apstiprināts:

Filmu padomē 30.04.2024

SATURS

Saturs	2
Ievads	3
Stratēģijas veidošanas konteksts	4
Līdzšinējā perioda izvērtējums – situācijas analīze	4
Kino (filmu) izplatīšanas un patēriņa tendences.....	7
Sadarbība ar sabiedrisko mediju.....	9
Apkārtējās vides faktori.....	10
Nozares SVID analīze	12
Stratēģijas pamatnostādnes 2024-2027	14
Virsmērķis.....	14
Stratēģiskie mērķi	15
RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI	15
I stratēģiskais mērķis: Latvijas filmu veidošanas un tās ilgspējas nodrošināšana	15
II stratēģiskais mērķis: starptautiskās konkurētspējas stiprināšana, filmu un pakalpojumu eksporta veicināšana	17
III stratēģiskais mērķis: Auditorijas attīstīšana un izglītošana, kino mantojuma saglabāšana	18
IV stratēģiskais mērķis: Sabiedrības līdzdalības un kino izglītības stiprināšana	19
Rezultatīvie rādītāji	21
Stratēģijas īstenošanas un novērtēšanas kārtība	21
PIELIKUMS – Kino nozares stratēģijas 2024-2027. rīcības plāns	23
I stratēģiskais mērķis: Latvijas filmu veidošanas un tās ilgspējas nodrošināšana	23
II stratēģiskais mērķis: starptautiskās konkurētspējas stiprināšana, filmu un pakalpojumu eksporta veicināšana	27
III stratēģiskais mērķis: Auditorijas attīstīšana un izglītošana, kino mantojuma saglabāšana	28
IV stratēģiskais mērķis: Sabiedrības līdzdalības un kino izglītības stiprināšana	31

IEVADS

Kino nozares stratēģija 2024. –2027.gadam ir nozares stratēģijas dokuments, kas veidots saskaņā ar vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentu *Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021. –2027.gadam "Kultūrvalsts"*¹ (turpmāk – pamatnostādnes), kas nosaka valsts stratēģiskos mērķus, prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus kultūrpolitikas jomā laika posmam no 2021. līdz 2027.gadam.

Stratēģiju izstrādājis Nacionālais kino centrs (turpmāk – NKC) atbilstoši NKC nolikumā noteiktajai kompetencei² ciešā sadarbībā ar filmu nozares organizācijām. Stratēģijas izstrādē piedalījās pārstāvji no Latvijas Producentu asociācijas, Latvijas servisa producentu asociācijas, Latvijas Kinematogrāfistu savienības, Latvijas Filmu mākslinieku ģildes, Latvijas Kinooperatoru ģildes, Latvijas Filmu skaņu režisoru ģildes, Latvijas Animācijas asociācijas, starptautiskās kinokritiķu apvienības FIPRESCI Latvijas nodaļas, arī Rīgas Starptautiskā kinofestivāla, Latvijas Kultūras akadēmijas Nacionālās Filmu skolas, . filmu izplatītāju un Latvijas Televīzijas pārstāvji. Stratēģiju 2024.gada 30.apriļa datuma sēdē ir apstiprinājusi Kultūras ministrijas Filmu padome³.

Veidojot stratēģiju, NKC ir analizējis aktuālo situāciju un globālās tendences audiovizuālās kultūras, filmu veidošanas, izplatīšanas, izrādīšanas un patērēšanas jomā; izmantoti pēc KM pasūtījuma veiktie kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījumi,⁴ starptautiskās organizācijas *European Audiovisual Observatory* (Eiropas Audiovizuālā observatorija) pētījumi⁵, izvērtēts arī iepriekšējās stratēģijas periodā sasniegtais.

Aktuālās stratēģijas izstrādi sarežģīja COVID-19 pandēmija un tās ietekme uz filmu nozares visdažādākajiem posmiem – gan filmu uzņemšanu, gan to izplatīšanu un izrādīšanu. Audiovizuālā nozare (kino nozare) globālajā kontekstā bija viena no tām nozarēm, ko pandēmijas process un sekas skāra visradikālāk; pandēmijas seku ietekmi nomainīja ģeopolitiskā nestabilitāte un ražošanas izmaksu sadārdzinājums, kas radās karadarbības dēļ, Krievijai uzsākot pilna mēroga iebrukumu Ukrainā. Tomēr aizvadītajā laikposmā, kas aptver gan iepriekšējās stratēģijas darbības laiku, gan jaunās stratēģijas izstrādes stadijas līdz 2024. gadam, Latvijas kino nozare ir kvalitatīvi attīstījusies, dinamiski reaģējot uz izmaiņām mediju vidē, kinoražošanas un filmu izplatīšanas aktualitātēm un arī skatītāju paradumu

¹ [Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam "Kultūrvalsts" \(likumi.lv\)](#)

² [Filmu likums \(likumi.lv\)](#), [Nacionālā kino centra nolikums \(likumi.lv\)](#)

³ [Filmu padome | Nacionālais kino centrs \(nkc.gov.lv\)](#)

⁴ [km.gov.lv/lv/media/11801/download](#)

⁵ [Latest information from the Observatory - European Audiovisual Observatory \(coe.int\)](#)

maiņu, ko ietekmējusi pandēmijas pieredze. Nākamā perioda stratēģijā īpaša uzmanība jāpievērš tieši izmaiņām mediju vidē un filmu patēriņā.

STRATĒGIJAS VEIDOŠANAS KONTEKSTS

LĪDZŠINĒJĀ PERIODA IZVĒRTĒJUMS – SITUĀCIJAS ANALĪZE

Kopš 2014. gada ir notikusi būtiska kino nozares attīstība, ko var uzskatīt par straujāko attīstību nozares vēsturē kopš neatkarības atjaunošanas 90. gadu sākumā, kad radikāli mainījās Latvijas kino pārvaldības un finansējuma sistēmas. Līdz 2014. gadam kino nozare izjuta 2008. gada finanšu krīzes sekas un traumatisku finansējuma atbalsta samazinājumu nozarei. Tomēr, sākot no 2014. gada, valsts budžeta finansējums kino nozarei ir pakāpeniski palielinājies. Filmu nozarē finansiālo atbalstu pamatā piešķir NKC konkursa kārtībā; nelielus, ar filmu nozari saistītus projektus (piemēram, filmu projektu attīstību, sagatavošanu, mazbudžeta filmu projektus, izdevējdarbības projektus u. c.) atbalsta arī Valsts Kultūrkapitāla fonds (turpmāk –VKKF), abi finansējuma avoti ir nošķirti.

Iepriekšējās stratēģijas darbības periodā un arī jaunās stratēģijas sagatavošanas periodā ir iezīmējusies pozitīva tendence finansējuma pieaugumā filmu nozarei. Apskatāmajā laika periodā būtiska nozīme nozares attīstībā bija papildus finansējuma piešķiršanai programmai *Latvijas filmas Latvijas simtgadei*, kas tika veidota Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros. Mērķtiecīgais un pakāpeniskais darbs jau kopš 2014. gada, uzsākot darbu pie simtgades filmu programmas, pateicoties papildus finansējumam, ļāva 2017. gada beigās, 2018. gadā un 2019. gada sākumā sabiedrībai piedāvāt 16 pilnmetrāžas filmas – 6 spēlfilmas, 2 pilnmetrāžas animācijas, 8 pilnmetrāžas dokumentālās filmas.⁶

Zemāk ievietotajā tabulā redzama filmu nozares finansējuma dinamika

Līdzekļi filmu ražošanas atbalstam

	NKC finansējums	VKKF finansējums filmu nozarei	Kopā
2014	3 517 121	789 609	4 306 730
2015	4 891 600*	856 229	5 654 175
2016	5 862 587*	907 800	6 770 387
2017	9 795 965*	666 273	10 462 238
2018	6 012 776*	996 685	7 009 461

⁶ [Latvijas filmas Latvijas simtgadei | Nacionālais kino centrs \(nkc.gov.lv\)](http://nkc.gov.lv)

2019	5 462 576	934 803	6 397 376
2020	8 403 164	1 221 639	9 624 803
2021	7 225 442	1 131 997	8 357 419
2022	8 080 504	886 523	8 967 027
2023	10 279 211**	9 06523	11 203 734
2024	7 406 307	1 062 500	8 468 807

*Ar Simtgades filmu programmas finansējumu; **Ar REACT-EU līdzekļiem

Iepriekšējās stratēģijas darbības periodā nozare ir sasniegusi būtiskus rezultātus, dažādojot filmu piedāvājumu, izveidojot filmu programmu *Latvijas filmas Latvijas simtgadei*, sasniedzot plašas auditorijas. Ar programmu *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* sasniegtie rezultatīvie rādītāji ir iespaidīgākie Latvijas kino vēsturē kopš neatkarības atjaunošanas. Šajā periodā tika sasniegts rekords Latvijas filmu skatītāju skaita ziņā – 2018. gadā Latvijas filmas kinoteātros noskatījās 556 832 skatītāji, 2019. gadā – 548 938 skatītāji. Šos rezultātus ļāva sasniegt gan fokusētā un NKC koordinētā filmu programma *Latvijas filmas Latvijas simtgadei*, gan vairāku vēsturiskā žanra lielbudžeta filmu iznākšana uz ekrāniem. Programmas *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* veiksmes stāsts skaidrojams ne tikai ar apjomīgo filmu skaitu, bet arī ar filmu mērķauditorijas dažādību un veiksmīgo mārketinga kampaņu. Analizējot līdzšinējos programmas rādītājus, var secināt, ka īpaša nozīme ir bijusi programmas žanriskajai un tematiskajai ievirzei – panākumus veicinājusi orientēšanās uz dažādu žanru un arī ģimenes auditorijai pieejamām filmām.

2020. gadā pēc programmas *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* izskaņas NKC kino nozarei paredzētais finansējums bija 6 256 369 EUR, taču papildus tika piešķirti 2 miljoni EUR *Covid-19* pandēmijas ietekmes uz nozari mazināšanai, kas NKC ļāva pirmo reizi konkursā atbalstīt kvalitatīvu seriālu (daudzsēriju filmu) izveidi un nodrošināt nozares darbību – filmu veidošanu – arī pandēmijas apstākļos. Ar šo papildu finansējumu veidotie seriāli *Emīlija. Latvijas preses karaliene* (2021) un *Krimināllieta iesācējam* (2022) ir guvuši plašu skatītāju atsaucību un tikuši veiksmīgi izrādīti dažādos izplatīšanas modeļos (kinoteātros, televīzijā, straumēšanas platformās). Veiksmīgi izmantoto izplatīšanas platformu dažādība apliecina filmu izplatīšanas praksē notiekošās izmaiņas.

Nākamais būtiskais solis filmu apjoma palielināšanā un formātu dažādošanā bija Eiropas Reģionālā attīstības fonda (ERAF) finanšu instrumenta REACT-EU finansējuma pieejamība no 2022. gada līdz 2023. gada izskaņai. NKC īstenotā ERAF projekta *Latvijas kino industrijas uzņēmumu izaugsme, veicinot to profesionālo veikspēju* (projekta Nr.13.1.4.0/22/I/001) mērķis bija sniegt atbalstu Latvijas filmu producentiem, mazinot *Covid-19* pandēmijas izraisītās sekas un saglabājot darba iespējas kultūras un radošajās nozarēs. Kopējais projekta finansējums bija 6 234 897 EUR, ko veidoja REACT-EU finansējums un valsts budžeta

līdzfinansējums. ERAF projekta ietvaros filmu projekti finansiālu atbalstu ražošanai saņēma atsevišķā NKC konkursā (2022). Par projekta līdzekļiem izveidotas 4 daudzsēriju filmas (seriāli), 4 spēlfilmas un 1 dokumentālā filma, kuru publiskā izrādīšana aizsākās 2024. gada sākumā.

Šis projekts un papildus finansējuma apjoms ļāva NKC turpināt atbalstīt pilnmetrāžas daudzsēriju filmu (seriālu) izveidi, kā arī palielināt ar NKC finansējumu veidoto filmu skaitu.

Pēdējos gados piesaistītā papildu finansējuma apguve pierāda Latvijas kino profesionāļu spēju apgūt pieejamos finansējumu ierobežotos termiņos, nodrošinot kvalitatīvu filmu, tai skaitā daudzsēriju filmu tapšanu. To apliecina, piemēram, daudzsēriju filmas *Pansija pilī* (2024) panākumi plašā auditorijā, piesaistot ievērojamu skaitu skatītāju kinoteātros, arī daudzsēriju filmas *Padomju džinsi* (2024) panākumi ārpus Latvijas – starptautiska izplatītāja piesaiste, atlase vairākos nozīmīgos Eiropas un pasaules mēroga pasākumos (Berlīnes starptautiskajā kinofestivālā, *Series Mania* Francijā u.c.)

NKC ir nozīmīgākais kino nozares atbalstītājs Latvijā, taču kā būtiska aizvadītā perioda tendence minama finansējumu avotu dažādošanās – līdzās NKC finansējumam, kas veido lielāko nozares publiskā finansējuma daļu, iezīmējas arī mērķtiecīgāks VKKF finansējuma sadalījums (piem., mērķprogramma mazbudžeta filmu veidošanai u. c.), ko veicina strikts atbildības sfēru nošķirums starp NKC un VKKF. Jauni *spēlētāji* ir arī vairākas Latvijā bāzētas straumēšanas platformas (LMT, TET u.c.), kas iesaistās filmu un seriālu izveidē vai atbalstā.

Augot nozares finansējumam, ir radusies iespēja žanriski dažādot filmu piedāvājumu, uzrunājot atšķirīgas skatītāju grupas – tas ir būtisks aspekts laikā, kad jāreķinās ar auditorijas fragmentāciju. Iepriekšējā periodā Nacionālajā Kino centrā tika uzsākta atsevišķa mazākuma kopražojumu programma (no 2015. gada). Latvijas filmu studijas un filmas, tai skaitā kopražojumi, regulāri spēj piesaistīt finansiālu atbalstu ļoti spēcīgā konkurencē uz Eiropas fondu (*Media, Eurimages*) līdzekļiem.

Eiropas kino sistēmā kopražojumi ir būtisks instruments, kas veicina starptautisko savdabību un piedāvā paplašināt filmu-kopražojumu auditoriju. Latvijas spilgtākie starptautiskie panākumi šajā periodā ir saistīti ar kopražojumiem (spēlfilma *Oļegs* (2019), pilnmetrāžas animācijas filma *Mans mīļākais karš* (2020), mazākuma kopražojums *Dabiskā gaismā* (2021) u. c.). Arī liela daļa no filmām, kas saņem finansējumu NKC konkursos, piesaista sadarbības partnerus un tiek veidotas kā starptautiski kopražojumi, kuros Latvija ir vairākuma kopražotājs. Pēdējā laika veiksmīgākās filmas, kas tapušas pēc šāda modeļa, ir spēlfilmas *Janvāris* (2022, Latvijas, Lietuvas u. c. kopražojums) un *Māsas* (2022, Latvijas un Itālijas kopražojums), pilnmetrāžas animācijas filma *Mans laulību projekts* (Latvijas, ASV un Luksemburgas kopražojums) u. c.

Tai pat laikā Latvijas kino nozare veiksmīgi attīsta servisa pakalpojumu sniegšanas praksi, kas uzskatāma par pakalpojuma pārdošanu un investīciju piesaisti. Kopš 2022.gada ārvalstu filmu filmēšana Latvijā notiek ar Ekonomikas ministrijas un LIAA atbalstu, kas pārņēma šī

atbalsta un investīciju piesaistes mehānisma administrēšanu no NKC un Kultūras ministrijas ar mērķi nodrošināt apjomīgāka finansējuma piesaisti kino nozarei.

KINO (FILMU) IZPLATĪŠANAS UN PATĒRIŅA TENDENCES

Aizvadītais periods iezīmējis būtiskas izmaiņas filmu izplatīšanā un izrādīšanā. Šajā periodā smagu krīzi piedzīvoja klasiskās kino izrādīšanas platformas – kinoteātri –; krīzi izraisīja *Covid-19* un ilgstoša kinoteātru darbības ierobežošana 2020. gadā. Tas radīja smagas sekas nozarei – gan Latvijas filmu nozarei, gan globālajai kino industrijai, un rezultējās ar būtisku auditorijas kritumu kinoteātros. Pēc Eiropas Audiovizuālās observatorijas datiem 2020. gadā filmu skatītāju skaits kinoteātros visā pasaulē saruka par 73% procentiem salīdzinājumā ar 2019. gadu (2 miljardi kino apmeklējumu 2020. gadā pret 7,5 miljardiem gadu iepriekš⁷).

Arī Latvijā kino apmeklējumu kritums bija ievērojams. 2019. gadā Latvijā tika reģistrēti 2 723 422 kino apmeklējumi, 2020. gadā – 899 436 kino apmeklējumi. Pandēmijas radītā krīze turpinājās arī 2021. gadā, kad kino apmeklējumu skaits samazinājās līdz 503 442 (44 % kritums, salīdzinot ar 2020. gadu). Tikai 2022. gadā nopirkto kinobiļešu skaits pieauga, taču kopīgais rādītājs (1 715 494 kino apmeklējumu) nesasniedz kino apmeklējuma līmeni, kāds tas bija pirms *Covid-19* pandēmijas (NKC dati)⁸. 2023. gadā kinoteātru apmeklējumu skaits stabilizējās, pārsniedzot 2 miljonu robežu, tomēr tas vēl nav atgriezies agrākajā (2015-2019) līmenī.

Filmu seansu un pārdoto biļešu skaits Latvijā				
	Films	Admissions	GBO EUR	Admissions per capita
2014	536	2 311 131	10 177 331	1,16
2015	557	2 357 712	11 241 887	1,20
2016	309	2 516 259	12 209 719	1,28
2017	295	2 476 951	12 209 719	1,27
2018	345	2 523 600	13 293 972	1,27
2019	320	2 723 422	14 962 678	1,42
2020	246	899 436	5 105 321	0,47
2021	176	503 441	3 104 418	0,27

⁷ Focus. World Market Trends, EAO, 7 p.

⁸ Facts and Figures, NKC, 2023

2022	362	1 715 494	11 171 867	1,10
2023	399	2 030 545	13 398 190	1,08

Neskatoties uz kopējo kinoteātru apmeklējuma kritumu pandēmijas laikā, Latvijas filmām izdevās saglabāt būtisku nacionālā kino tirgus daļu. Vislielākā skatītāju interese par Latvijā veidotajām filmām aizvadītajā periodā bija tieši Latvijas simtgadē, programmas *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* norises laikā. 2018. gadā Latvijas filmas sasniedza 22,07% no kopējā tirgus apjoma, līdzīgs līmenis bija vērojams arī 2019. gadā (20,16%) un 2020. gadā (19,90%). Pēdējo gadu kritums skaidrojams ar auditorijas paradumu maiņām un izvēli skatīties filmas straumēšanas platformās, kurās ir pieejams Latvijā veidotais saturs. Latvijas filmām nemainīgi ir stabila auditorija arī televīzijā, kas uzskatāma par ļoti svarīgu filmu izplatīšanas kanālu, jo Latvijā joprojām ir ierobežots ekrānu apjoms un kinoteātru skaits – tas ir mazākais Baltijas valstīs

Latvijas filmas Latvijas kinoteātros				
	Filmas	Skatītāji	Ieņēmumi EUR	Tirgus daļa
2014	109	175 207	443 717	7,58
2015	91	90 128	239 465	3,81
2016	33	185 782	656 670	7,38
2017	28	194 083	736 976	7,84
2018	48	556 832	2 503 019	22,07
2019	54	548 938	2 504 132	20,16
2020	41	178 963	783 300	19,90
2021*	52	79 407	284 050	15,77
2022*	75	188 352	831 836	10,98
2023	64	167 149	766 238	8,24

*kopā ar divu kinoteātru platformu datiem

Pēdējos piecos gados strauji mainījušās filmu izplatīšanas tendences. Nozīmīgu vietu globālajā audiovizuālajā sistēmā ieņēmušas tiešsaistes straumēšanas platformas, kur filmas demonstrē pēc pieprasījuma; šīs platformas savā darbībā apvieno iepriekš nošķirtas funkcijas – darbojas gan kā filmu producēšanas kompānijas, gan satura izrādīšanas platformas, kas var filmas piedāvāt skatītājam bez kinoteātru un izplatīšanas kompāniju starpniecības.

Filmu un audiovizuālā satura patēriņš internetā pēdējos gados ir audzis, tā ir arī uzskatāma tendence Latvijā, fiksēta Kultūras patēriņa un līdzdalības ietekmes pētījumā⁹, kas ataino iedzīvotāju aktivitāti dažādu kultūras pasākumu apmeklēšanā un personīgā līdzdalībā kultūrā (KM uzdevumā pētījumu veikusi Latvijas Kultūras akadēmija un Pētījumu centrs SKDS, īstenojot 1040 Latvijas iedzīvotāju aptauju un kultūras organizāciju kvantitatīvo aptauju, aptverot laika periodu no 2021. gada oktobra līdz 2022. gada oktobrim). Pētījumā secināts, ka šajā periodā visvairāk pieaudzis Latvijas filmu skatītāju īpatsvars tiešsaistē. Konstatēts, ka iedzīvotāju biežākās digitālās kultūras aktivitātes ir ārvalstu filmu skatīšanās tiešsaistē, ko norādījuši 55% respondentu; 54% iedzīvotāji iecienījuši mūzikas klausīšanos tiešsaistē, vēl 45% aptaujas dalībnieku atzinuši, ka tiešsaistē skatās Latvijas filmas.

Mediju, tai skaitā kino, patēriņš pēdējo gadu laikā ir būtiski mainījies; to nosaka tehnoloģiju attīstība, kuras rezultātā mainās arī audiovizuālā satura izplatīšanas formas un skatītāju lietošanas paradumi. Digitālā vide ir radījusi daudzveidīga satura pieejamību, kurā Latvijas filmām jākonkurē ar saturu, ko piedāvā globālās straumēšanas platformas (*Netflix* u. c.). Tomēr laikā, kad strauji vērojama auditorijas fragmentēšanās un arvien sarežģītāk sasniegt skatītājus ar konkrētu audiovizuālo piedāvājumu, saglabājas nepieciešamība pēc kvalitatīva satura latviešu valodā. Īpaša nozīme būtu kvalitatīva satura veidošanai bērnu auditorijai, nodrošinot gan latviešu valodas, gan nacionālā kino izpratnes stiprināšanu.

Miljoniem eiropiešu, to skaitā Latvijas skatītāji, kinoteātru apmeklēšanu nomainījuši ar satura skatīšanos tiešsaistē dažādās viedierīcēs. Laikā, kad strauji kritās skatītāju skaits kinoteātros (2020. gadā samazinājums par 70%, salīdzinot ar 2019. gadu; 2021. gadā 60% samazinājums pret 2019. gadu), toties video straumēšanas platformās un televīziju kanālos demonstrēto Eiropas filmu skaits ļoti strauji palielinās – 2019. gada martā tiešsaistē bija pieejamas 165 filmas, 2021. gada decembrī – jau 820 filmas. (Eiropas Audiovizuālās observatorijas publikācija *Eiropas filmu aprīte kinoteātros un video straumēšanas platformās*¹⁰).

SADARBĪBA AR SABIEDRISKO MEDIJU

Tomēr svarīgs spēlētājs filmu pieejamības nodrošināšanā ir sabiedriskais medijs. Sabiedriskais medijs (LTV) ir nozīmīgākais Latvijas filmu izplatīšanas kanāls, kas katru gadu pārraida vairāk nekā 150 Latvijas filmas un iepērk vismaz 60 jaunas Latvijas filmas. Veiksmīgi uzsākta sadarbība dokumentālo filmu programmas *Latvijas kods* izveidē, ko nākamajā posmā svarīgi turpināt un pilnveidot. Kā liecina NKC rīcībā esošie statistikas dati – Latvijas filmas, to skaitā dokumentālās filmas, LTV sasniedz ievērojamu auditoriju.

⁹https://www.km.gov.lv/sites/km/files/media_file/kulturas-paterins-un-lidzdaliba-2020.pdf

¹⁰ <https://rm.coe.int/circulation-of-european-films-on-vod-and-in-cinemas-in-europe-2021-edi/1680a5779d>

Tomēr filmu nozares sadarbībai ar Sabiedrisko mediju ir arī vēl neizmantotas iespējas, īpaši filmu kopproducēšanā. Lai nodrošinātu sadarbību ar sabiedrisko mediju, Latvijas TV būtu būtiski palielināt finansējumu Latvijas filmu atbalstam, stiprinot sadarbību iespējas ar neatkarīgajiem producentiem – Latvijas filmu veidotājiem.

Latvijas Televīzijai, līdzīgi sabiedriskajiem medijiem citās Eiropas valstīs, būtu jāķļūst par pastāvīgu un būtisku Latvijas kino nozares līdzfinansētāju, palielinot līdzfinansēto audiovizuālo darbu apjomu līdz vismaz 5 spēlfilmām un 10 dokumentālajām filmām gadā. Palielinot Latvijas Televīzijas līdzfinansēšanas iespējas, tiktu nodrošināts papildus finansiāls atbalsts nozarei, kā arī veicināta kopproducēšanas prakse starp sabiedrisko televīziju un neatkarīgajiem producentiem. Sekojot Eiropas vadošo sabiedrisko televīziju kopprodukcijas piemēram Latvijas Televīzijai būtu jāķļūst par būtisku neatkarīgo producentu sadarbības partneri ar kvalitatīvu seriālu veidošanā.

Lai veicinātu medijpratību un informācijas pieejamību par Latvijas filmām un norisēm nozarē, nepieciešams rast iespēju regulāra Latvijas filmu nozarei veltīta TV raidījuma nodrošināšanai.

Secinājumi. Latvijas kino nozare pēdējo gadu laikā ir apliecinājusi spēju ar samērā ierobežotiem līdzekļiem (joprojām mazāko filmu nozares finansējumu Baltijas valstīs) sasniegt ievērojamas skatītāju auditorijas. Kvalitatīva filma spēj sasniegt nozīmīgu skatītāju skaitu, ja to izplata gan klasiskajās kino izplatīšanas vietās – kinoteātros –, gan televīzijā, gan straumēšanas platformās. Piemēram, pēc NKC rīcībā esošiem datiem, spēlfilmu *Mātes piens* (2023) - populārāko Latvijas filmu pēc izplatīšanas rādītājiem kinoteātros 2023. gadā sapulcināja 55 873 skatītājus, ierindojoties Latvijas kinoteātros rādīto filmu desmitniekā. Savukārt LTV un straumēšanas platformās filmu 2023. gadā noskatījās divas reizes vairāk skatītāju -118 731 skatītāju, kas liecina, ka filmas kopējā auditorija 2023.gadā sasniedz teju 175 000 skatītāju. Turklāt filmas dzīve izplatīšanas platformās, kā arī TV turpināsies. Līdzīgi kumulatīvie dati liecina par nepieciešamību Latvijas filmas izplatīt gan kinoteātros, gan TV, gan straumēšanas platformās, kas ļauj ievērojami paplašināt filmu auditoriju.

APKĀRTĒJĀS VIDES FAKTORI

Kino nozarei ir jāreķinās ar strauji mainīgu kontekstu un pasauli, kurā mainās gan filmu izplatīšanas, gan izrādīšanas tendences. Ekonomiskā un ģeopolitiskā nestabilitāte, inflācija rada pamatīgus izaicinājumus Latvijas audiovizuālajai nozarei, kurai turklāt jākonkurē arī ar Holivudas produktu ierasto dominanti, tās izklaidējošo komerciālo produkciju, kas top ar simtiem miljonu dolāru lieliem budžetiem.

Jāpiezīmē, ka Latvijas filmu nozare strādā ar samērā zemiem filmu budžetiem, no kuriem daļu veido publiskais finansējums (NKC, VKKF). Pēc Eiropas Audiovizuālās observatorijas

datiem, vidējas spēlfilmu budžets Eiropā ir 2,07 miljoni.¹¹ Latvijas spēlfilmu budžeti ir daudz pieticīgāki.

Palielinājusies starptautiskā konkurence Eiropas filmām tik būtiskajā izplatīšanas tīklā – Eiropas kinofestivālos, kas, no vienas puses, uztur augstus profesionālos un mākslinieciskos standartus, tomēr sastopas ar politisko lobiju, reaģē uz ģeopolitisko aktualitāšu ietekmi, kā arī arvien pieaugošo filmu skaitu, kuru veidotājiem starptautiskie festivāli ir nepieciešami kā prestiža un filmas publicitātes nodrošinātāji. Sekojoši, kaut arī Latvijas filmu klātbūtne festivālos ir regulāra un arī iegūtās balvas ir nozīmīgas, sacensība par iespēju filmas izrādīt nozīmīgākajos Eiropas festivālos tikai pieņemas spēkā.

Kino nozare tradicionāli sevī apvieno gan mākslu, gan ražošanu, turklāt tā ir finansiāli ļoti prasīga industrija, kas cieši saistīta ar tehnoloģiju attīstību. Kaut arī digitālajā ērā kino šķietami kļuvis demokrātiskāks un instrumenti tā veidošanai šķietami pieejamāki, profesionālais kino ir finansiāli ietilpīgs, jo tā izveidē iesaistās gan apjomīgas mākslinieciskās, gan tehniskās komandas, nepieciešams tehnoloģiskais nodrošinājums.

Filmu nozares attīstību Latvijā un arī Baltijas valstīs limitē nelielais tirgus un valodas telpas ierobežojumi. Profesionāli veidotām filmām ir nepieciešams publiskā finansējuma atbalsts, kas tiek sadalīts konkursa kārtībā. Filmu atbalsts ir iespējams saskaņā ar ES regulu, kas nosaka publiskā finansējuma intensitāti, proti, ļauj atbalstīt tikai noteiktu daļu no filmas budžeta (Latvijā – līdz 80%). Globālas nestabilitātes laikā producējošajām kompānijām kļūst arvien sarežģītāk piesaistīt papildu finansējumu filmu veidošanai, kopražojumu veidošanas process un līdzfinansējuma meklējumi kaimiņvalstu filmu fondos kļūst laikietilpīgāki, ne vienmēr šie meklējumi vainagojas ar pozitīvu rezultātu.

Visu šo iemeslu dēļ kino nozares attīstība ir sarežģīti prognozējama, jo lielā mērā tā ir atkarīga no kopējā kino ražošanai atvēlēta finansējuma – valsts atbalsta, kas pieejams NKC rīkotajos konkursos filmu ražošanai. Pēdējos gados NKC ir bijusi iespēja strādāt ar papildu finansējumu gan Simtgades programmas ietvaros, gan, reaģējot uz krīzes situāciju, īstenojot īpašu programmu ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) pandēmijas seku mazināšanai līdzekļiem. Tomēr papildfinansējuma piešķirumi ir neregulāri un neļauj plānot attīstību ilgtermiņā. Piemēram, 2024. gadā NKC bāzes budžetā nebija pietiekamu līdzekļu, lai turpinātu mērķtiecīgi aizsāktu un nepieciešamo atbalstu kvalitatīvu seriālu finansēšanai.

Nepieciešams mērķtiecīgi palielināt NKC dotāciju, lai nodrošinātu kvalitatīvu filmu projektu atbalstu. Nepieciešams, veicināt arī citu finansējuma avotu piesaisti. Viens no iespējamiem nozares atbalsta mehānismiem būtu Eiropas Parlamenta un Padomes Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 13. panta 2. punkta piemērošana Latvijā, elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas Latvijā teritorijā sniedz audiovizuālos pakalpojumus pēc

¹¹ Fiction film financing in Europe: A sample analysis of films released in 2019 https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/home/-/asset_publisher/wy5m8bRgOygg/content/average-budget-of-european-fiction-films-in-2019-was-eur-2-07-million

pieprasījuma, nosakot pienākumu finansiāli piedalīties Eiropas audiovizuālo darbu veidošanā. (Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 14. novembra Direktīva (ES) 2018/1808, ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu.)¹²

Valdības rīcības plāns paredz attīstīt Latvijas kino industrijas eksportspēju, iesaisti starptautiskās filmu ražošanas ķēdēs un piekļuves ārvalstu fondiem nodrošināšanu, kā arī stiprināt kino lomu sociālās atmiņas veidošanā, atbalstot latviešu nacionālā kino veidošanu dažādu paaudžu auditorijām¹³.

Nākamajā posmā kino nozares pienākums ir nodrošināt ilgtspējas un *zaļās domāšanas* klātesamību filmu veidošanā, izveidojot zaļās domāšanas principiem atbilstošus nozares standartus filmu uzņemšanā un nozares pasākumu organizēšanā.

NOZARES SVĪD ANALĪZE

Stiprās puses	Vājās puses
<ul style="list-style-type: none"> • Iepriekšējā plānošanas periodā mērķtiecīgi paplašināta Latvijas filmu auditorija, iegūta skatītāju uzticība (īpaši 2018.-2019. gadā). • Iepriekšējā plānošanas periodā ievērojami kāpināta filmu veidu un žanru daudzveidība. • Iespējas kombinēt līdzfinansējumu gan nacionālā līmenī (NKC atbalsts ārzemju filmu uzņemšanai Latvijā), gan reģionālā līmenī (Rīgas Filmu fonds, Liepājas Filmu fonds). • Aktīva nozares nevalstisko organizāciju darbība. • Kopprodukciju un servisa iespējas, 	<ul style="list-style-type: none"> • Neliels scenāristu skaits un kapacitāte, problēmas ar filmu dramaturģiskā pamata izveidi. • Zūd nozares interese par dokumentālo kino kā filmu veidu, radoši limitēts piedāvājums, neskatoties uz LV kinodokumentālistu tradīcijām un starptautiskā foruma Baltic Sea Docs (NKC) ilglaicīgo darbību. • Vīriešu režisoru un vīriešu stāstu dominante industrija. • Sarežģīta jauno režisoru ienākšana industrijā. • Nozares sadrumstalotība – daudz mazu, neatkarīgu studiju, tomēr

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes 2018.gada 14.novembra Direktīva (ES) 2018/1808, ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu. <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1808/oj/?locale=LV>

¹³ Valdības rīcības plāns Kultūras ministrijas atbildības jomās: <https://www.km.gov.lv/lv/jaunums/apstiprinats-valdibas-ricibas-plans-planotais-kulturas-ministrijas-atbildibas-jomas>) fondiem.

izmantojot daudzveidīgās lokācijas.

- Starptautiski pamanītas un novērtētas Latvijas režisoru filmas.
- Dalība nozīmīgās starptautiskās kopprodukcijās.
- Finansiāls atbalsts (NKC līdzekļi) minoritārajām kopprodukcijām.
- Palielinājusies Latvijas filmu pieejamība – tai skaitā dažādās interneta platformās (VOD, SVOD).
- Nostiprinājusies starptautiskā sadarbība starp Baltijas valstu kino nozares pārstāvjiem, arī sadarbība starp kino institūcijām. Tiek veiktas dažādas starptautiskas iniciatīvas, popularizējot Baltijas valstis.
- Darbību nostiprinājis starptautisks festivāls ar industrijas sadaļu (Rīgas Starptautiskais kino festivāls)
- Darbību jaunā kvalitātē turpina viens no svarīgākajiem reģiona pasākumiem dokumentālā kino jomā – Baltic Sea Docs (NKC)
- Sakārtota normatīvā sistēma: Filmu likums, filmu projektu vērtēšanas sistēma.
- NKC un KISC platformas filmas.lv veiksmīgās iestrādes, kas informē, veicina filmu pieejamību sabiedrībai un izglīto (programma Kino skolās).
- Animācijas nozares veiksmīgā attīstība, pilnmetrāžas animācijas filmu skaita stabils pieaugums, nozīmīgi starptautiski sasniegumi (balvas nozīmīgajā Annecy festivālā (2019, 2020. gadā) u.c.

vienlaikus labvēlīga vide lielajām studijām, kas spēj apvienot filmu ražošanu ar citiem uzņēmējdarbības veidiem audiovizuālajā jomā.

- Tehniskās bāzes ierobežotība, paviljona trūkums, kas liedz iespējas piesaistīt apjomīgus un prestižus filmu servisa darbus.
- Ierobežota NKC cilvēkresursu un finansējuma kapacitāte līdzdarboties Baltijas valstu un citās starptautiskās sadarbībās.
- Ļoti ierobežota NKC cilvēkresursu kapacitāte nodrošināt datu apkopošanu un analīzi norisēm, kas būtiski paplašinās un dažādojas, ņemot vērā jaunu izrādīšanas platformu nostiprināšanos un skatītāju ieradumu maiņu.
- Nepietiekama vidējā līmeņa kinodarbinieku apmācība.
- Vāja saite starp nozari un vidējā līmeņa izglītības iestādēm, kas varētu gatavot audiovizuālās jomas profesionāļus.
- Kino nozares darbinieku kā radošu personību nesakārtotā atalgojuma un sociālo garantiju sistēma.
- Ierobežota sadarbība starp televīzijām un neatkarīgajiem producentiem.
- Ierobežotas iespējas starptautiskā mārketinga aktivitātēm Latvijas filmu nozarei kopumā un atsevišķām filmām.
- Filmu likums ierobežo starptautisko kopprodukciju iespējas.

Iespējas

- Attīstīt un stiprināt Latvijas kino tematisko un žanrisko dažādību, kino

Draudi

- COVID 19 radītās sekas kino industrijai – gan lokāli, gan globāli –

nozares pārstāvju profesionālās prasmes.

- Daudzveidīgu finansējuma avotu iespējas audiovizuālajā nozarē. Tai skaitā – sadarbība ar neatkarīgiem finansētājiem (straumēšanas platformām u. c.)
- Iespēja piesaistīt starptautiskos partnerus, izmantojot Latvijas filmu atpazīstamību un jau esošo sadarbības pieredzi.
- Iespēja uzrunāt auditoriju, izmantojot integrētā mārketinga stratēģijas un dažādus citus komunikācijas rīkus, uzturot interesi par konkrēto audiovizuālo darbu.
- Iesaistišanās reģiona (Baltijas) procesos, padarot filmu nozari par būtisku kultūras pieredzes daļu.
- Iespēja uz līdzšinējās veiksmīgās sadarbības bāzes piesaistīt nozīmīgus, prestižus filmu servisa projektus, tādējādi veicinot investīcijas un nozares profesionāļu nodarbinātību.
- Iespēja izmantot animācijas jomas priekšrocību – attālināto ražošanas procesu, veicinot starptautisku projektu un servisa pakalpojumu attīstīšanu.

atstājušas iespaidu gan uz filmu izrādīšanu (īpaši kinoteātriem), gan filmu finansēšanu, arī dažādām starptautiskās sadarbības platformām un tīkliem (festivāliem).

- Jaunu digitālā laikmeta biznesa modeļu trūkums, vecajiem būtiski vājinoties.
- Filmu budžetu un tehniskā personāla izmaksu pieaugums, ko veicina kopējās ekonomiskās situācijas radītā inflācija un filmēšanas servisa projekti.
- Vājināta un ierobežota auditorijas filmu pratība un spēja izprast Eiropas un Latvijas filmu kinovalodu; tas draud ar izglītotu skatītāju skaita samazinājumu.
- Filmu servisa potenciāla ierobežotība, ja netiek sakārtota tehniskā bāze, - nespēja konkurēt pat Baltijas valstu mērogā.

STRATĒGIJAS PAMATNOSTĀDNES 2024-2027

VIRSMĒRĶIS

Latvijas filmu nozares mērķis nākamajā attīstības periodā ir kļūt par spēcīgu un starptautiski konkurētspējīgu nozari, kas piedāvā žanriski, stilistiski daudzveidīgas filmas gan Latvijas auditorijai, gan arī starptautiskajai videi. Latvijas filmu nozares virsmērķis ir profesionāli spēcīgu un daudzveidīgu nacionālo filmu un nacionālās kinokultūras veidošana, arī Latvijas kinoindustrijas profesionālo prasmju un infrastruktūras stiprināšana, starptautiskās sadarbības, tai skaitā filmēšanas pakalpojumu, attīstīšana.

STRATĒGISKIE MĒRĶI

Lai sasniegtu kopējo nozares virsmērķi, ir definēti 4 galvenie rīcības virzieni:

- I. Latvijas filmu veidošanas un tās ilgtspējas nodrošināšana.
- II. Starptautiskās konkurētspējas stiprināšana, filmu un pakalpojumu eksporta veicināšana.
- III. Auditorijas attīstīšana un izglītošana, kino mantojuma saglabāšana.
- IV. Sabiedrības līdzdalība kino procesos.

RĪCĪBAS VIRZIENI UN UZDEVUMI

I STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: LATVIJAS FILMU VEIDOŠANAS UN TĀS ILGSTPĒJAS NODROŠINĀŠANA

Kopīgi mērķi nozares ietvaros – vairot Latvijas filmu skaitu, kas vistiešākajā veidā ir atkarīgs no finansējuma, kas paredzēts filmu ražošanas atbalstam, – valsts budžeta līdzekļiem, kas konkursa kārtībā tiek sadalīti Latvijas filmu nozarei (neatkarīgajiem producentiem - filmu studijām). Latvijas filmu nozares darbība iepriekšējā periodā ir dažādojusi filmu žanrisko piedāvājumu, uzrunājot dažādas auditorijas grupas. Gan filmu *Latvijas filmas Latvijas simtgadei* piemērs, gan pasaules prakse apliecina, ka žanriska dažādība un daudzveidība ir ārkārtīgi būtiska. Filmas, kas veidotas dažādos žanros un dažādā stilistikā, ļauj sasniegt arī dažādas skatītāju grupas, kopā aptverot plašāku auditoriju.

1. Rīcības virziens: Latvijas filmu veidošanas nodrošināšana un ilgtspēja

Veicināt atbalstu žanriski un tematiski dažādu filmu veidošanai, papildus regulārajiem filmu attīstīšanas konkursiem, veidojot tematiski un žanriski fokusētus konkursus (piemēram - bērnu un jauniešu filmu konkurss, žanra filmu konkurss, nacionālo identitāti stiprinošu filmu konkurss u. c.) Kino veidošana ir cieši saistīta ar tehnisko bāzi un infrastruktūru. Lai gan NKC funkciju ietvaros nav iespējams atrisināt sasāpējušus infrastruktūras jautājumus (piemēram, paviljona izbūve), šie jautājumi iezīmējas kā ļoti būtiski Latvijas kino ilgtspējas un konkurētspējas nodrošināšanā.

Uzdevumi:

1.1. Veicināt finansējuma pieaugumu (NKC budžets, VKKF filmu nozares finansējums, ieņēmumi no Eiropas Parlamenta un Padomes Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 13. panta 2. punkta piemērošanas Latvijā, elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas Latvijā teritorijā sniedz audiovizuālos pakalpojumus pēc pieprasījuma, nosakot pienākumu finansiāli piedalīties Eiropas audiovizuālo darbu veidošanā), kas ļautu palielināt gan filmu skaitu, gan to tematisko un stilistisko dažādību, tai skaitā daudzsēriju filmu uzņemšanu.

1.2. Veicināt filmu daudzveidību, tai skaitā tematisko, žanrisko, stilistisko daudzveidību, nodrošinot potenciālu uzrunāt atšķirīgus auditorijas segmentus. Nodrošināt dažādu paaudžu filmu veidotāju iespējas izpausties.

1.3. Veicināt jaunu režisoru ienākšanu Latvijas kino, sniedzot atbalstu debijas filmu un īsfilmu veidošanai, mērķtiecīgi izmantojot NKC un VKKF finansējumu.

1.4. Veicināt kvalitatīvu daudzsēriju filmu (seriālu) attīstīšanu un ražošanu, piesaistot šim mērķim papildus finansējumu (tai skaitā līdzekļus no globālajām straumēšanas platformām, kā arī privātos investorus). Tādējādi stiprinot to starptautisko potenciālu.

1.5. Ieviest Latvijā Eiropas Audiovizuālās direktīvas 13. punkta nosacījumus, kas ļautu NKC budžetā nonākt līdzekļiem no straumēšanas platformu (plašsaziņas līdzekļu pēc pieprasījuma) gūtajiem ienākumiem Latvijas teritorijā, kas ļautu atbalstīt dažādu filmu formātu (daudzsēriju filmu) veidošanu.

1.6. Veicināt reģionālo līdzfinansējuma fonu izveidi (*cash rebate*) programmu izveidi. Veicināt reģionālā līdzfinansējuma attiecināšanu uz nacionālām filmām.

1.7. Stiprināt starptautisko sadarbību kopražojumu, t.sk. mazākuma kopražojumu veidošanā, turpinot rīkot NKC konkursus mazākuma kopražojumu atbalstam un iesaistoties starptautiskos pasākumos un atbalsta fondos (EURIMAGES atbalsts kopražojuma pilnmetrāžas filmu veidošanai un atbalsts kopražojuma seriālu ražošanai), kas sniedz atbalstu starptautisku kopražojumu projektiem.

1.8. Reaģējot uz animācijas specifisko vietu kino un vizuālās mākslas starpnozārē, pielāgot finansējuma ieguves iespējas neatkarīgiem autoriem, kas animācijas ražošanas procesu veic neatkarīgi – bez nepieciešamības iesaistīt studiju (VKKF atbalsts).

1.9. Veicināt un organizēt pasākumus, kas vērsti uz filmu uzņemšanas ekoloģiskās ilgtspējas nodrošināšanu un zaļās domāšanas principu ieviešanu. Veicināt izpratni par ekoloģiski ilgtspējīgu filmu uzņemšanas procesu un zaļās domāšanas principu izmantošanu gan filmu veidošanā, gan publisku un starptautisku pasākumu īstenošanā.

1.10. Veicināt infrastruktūras attīstīšanu, kino uzņemšanas apstākļu uzlabošanu, paviljona attīstību, uzbūvi, izpētot sadarbības iespējas ar Ekonomikas ministriju un Rīgas Domi.

2. Rīcības virziens: Filmu pieejamības veicināšana

Vēsturiski (līdz 2020. gada *Covid-19* krīzei) kinoteātri ir bijusi būtiskākā kino filmu izrādīšanas platforma, svarīgs uzdevums ir to stiprināšana, arī palīdzot pārvarēt krīzes radītās sekas. Pateicoties kinoteātriem, filmas nokļūst pie skatītājiem un ģenerē būtiskus ienākumus filmu veidotājiem – producējošajām studijām. Kaut gan kino izrādīšanas tirgū pēdējos gados ir ienākušas vairākas platformas, kas ir ieinteresētas arī Latvijā veidotā saturā un iegādājas arī Latvijā veidotās filmas (piemēram, *TET*, *LMT* Viedtelevīzija u. c.), kinoteātru tīkla uzlabošana ir būtiska gan kā instruments, kas nodrošina filmu izplatīšanu un ieņēmumus filmas producējošām studijām, gan arī nozares kapacitātes uzturēšanai.

Kinoteātriem, kā kultūrvietām, ir būtiska nozīme arī skatītāju auditorijas uztveres (filmas uztveres) kultūras nodrošināšanai, popularizējot nacionālās kinomākslas kvalitātes un vērtības. Kinoteātri, papildus filmu skatīšanās pieredzei, pēdējos gados aizvien biežāk veicina arī refleksiju par filmām, rīkojot seansus kopā ar lekcijām un diskusijām, tādējādi daudz aktīvāk mijiedarbojoties ar auditoriju, cenšoties to piesaistīt, izglītojot un uzrunājot sarunai par sabiedrībai būtiskiem jautājumiem.

Uzdevumi:

2.1. Veicināt filmu izplatīšanas tīkla attīstīšanu, saglabājot kinoteātrus kā klasisko filmu izrādīšanas platformu.

2.2. Veicināt atbalstu kinoteātriem un filmu izplatītājiem, kas piedāvā Latvijas un Eiropas (*art house*) filmas. Atbalstīt Latvijas filmu izplatīšanu reģionos.

2.3. Stiprināt mārketinga atbalstu Latvijas filmām – gan finansiālā, gan prasmju pilnveides griezumā.

2.4. Veicināt kultūrvēsturiski nozīmīgā kinoteātra *Splendid Palace* statusa pārskatīšanu, lai tas kļūtu par Latvijas filmu izrādīšanas centru (nacionālas nozīmes kinoteātri).

2.5. Palielināt filmu pieejamību dažādos kanālos. Filmas tiesību īpašnieks saskaņā ar Eiropas praksi ir filmas producers, kas ir tieši ieinteresēts skatītāju skaita un auditorijas palielināšanā. Tālab Latvijas filmu auditoriju palielināšana, izplatot filmu dažādos kanālos, ir loģisks filmu veidotāju mērķis.

2.6. Stiprināt sadarbību ar sabiedrisko mediju un tā līdzdalība filmu veidošanā un popularizēšanā (kino raidījuma veidošanā, programmas Latvijas kods veidošanā). Turpināt un attīstīt sadarbību ar LTV un arī Latvijas Radio Latvijas filmu mārketingā.

II STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: STARPTAUTISKĀS KONKURĒTSPĒJAS STIPRINĀŠANA, FILMU UN PAKALPOJUMU EKSPORTA VEICINĀŠANA

Eiropas kino veidotāju viens no mērķiem ir filmas pirmizrāde starptautiskā festivālā, kas liecina gan par valsts kino nozares konkurētspēju, gan arī ir būtisks novērtējums konkrēta režisora un filmas veidotāju mākslinieciskajam redzējumam. Lai gan Latvija ir maza valsts un tās finansējums kino atbalstam ir ierobežots, Latvijas filmas līdz šim ir sekmīgi un regulāri piedalījušās nozīmīgos pasaules kino festivālos – var minēt vairāku nesen tapušu filmu (*Janvāris, Māsas, Mans laulību projekts* u. c.) starptautiskos panākumus, konkurējot ar lielu valstu kino veidotājiem. Kvantitatīvi prognozēt Latvijas filmu dalību festivālos ir sarežģīti, jo to ietekmē dažādi faktori, kuru vidū filmas mākslinieciskā kvalitāte ir viens, taču ne vienīgais noteicošais faktors. Kā nozīmīgu rezultātu rādītāju var uzskatīt filmas pirmizrādi A klases festivālā vai citos festivālos, kas tiek uzskatīti par prioritāriem Latvijas filmu nozarei. Tomēr filmu skaita pieaugums un filmu dažādība ir būtiski priekšnoteikumi, kas veicinātu Latvijas filmu izredzes tikt iekļautām starptautiskās skatēs – nozīmīgos festivālos.

Būtiski – veicināt reģiona konkurētspēju, atbalstot un attīstot kopprodukcijas un nozares dalību starptautiskos fondos un institūcijās

3. Rīcības virziens: Filmu un filmu uzņemšanas pakalpojumu eksports

Uzdevumi:

3.1. Veicināt un nodrošināt Latvijas industrijas pārstāvniecību nozīmīgākajos pasaules festivālos un svarīgākajos filmu tirgos (Berlīnē, Kannās). Sekmēt filmu izrādīšanu starptautiskos festivālos.

3.2. Veicināt Latvijas kino starptautiskā mārketinga attīstīšanu, kas ietver profesionāla personāla piesaisti, dalību starptautiskos projektos, iesaistišanos starptautiskās darbnīcās.

3.3. Veicināt sadarbību ar Latvijas Investīciju aģentūru (LIAA), kas kopš 2022.gada administrē līdzfinansējuma ārvalstu filmu uzņemšanai Latvijā. Sadarboties ar Rīgas Domi, kas nodrošina Rīgas Filmu fonda darbību.

3.4. Atbalstīt Latvijas filmas, kas tiek izvirzītas uz Amerikas Kinoakadēmijas *Oskara* balvas priekšatlasi. Attīstīt Latvijas kino starptautisko mārketingu, kas ietver profesionāla personāla piesaisti. Īstenot iesaisti starptautiskos projektos,ursos un darbnīcās – kino industrijas pasākumos.

4. Rīcības virziens: Kopražojumu attīstīšana

4.1. Veicināt Baltijas kopražojuma filmu - kopprodukciju attīstīšanu, Baltijas TV seriālu veidošanu. Veicināt Baltijas kopprodukciju fonda izveidi. Apsvērt iespēju dibināt Baltijas fondu debijas filmām.

4.2. Veicināt finansējuma apjoma pieaugumu minoritārajām kopprodukcijām, ar mērķi piesaistīt starptautiski atpazīstamus profesionāļus. Filmu likumā paredzēt noteikumus kopprodukcijām, radot iespēju sadarboties ar dažādām pasaules valstīm; sadarbības līgumi ar citām valstīm.

4.3. Turpināt un stiprināt Latvijas nozares dalību starptautiskajās organizācijās – Eurimages, Media u. c.

III STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: AUDITORIJAS ATTĪSTĪŠANA UN IZGLĪTOŠANA, KINO MANTOJUMA SAGLABĀŠANA

5. Rīcības virziens: Auditorijas attīstīšana un izglītošana

Latvijas mūsdienu kino kultūra un vēsturiskais mantojums ir cieši saistīts ar Eiropas kino kultūru. Ar ko Latvijas, Eiropas kino kultūra atšķiras no komerciāliem, tikai un vienīgi uz izklaidi orientētiem audiovizuāliem produktiem, kādas ir šīs kultūras īpatnības, kā to ietekmē dažādu kino nozarē strādājošo autoru paņēmieni – šie ir jautājumi, ko nepieciešams skaidrot mūsdienu auditorijai, piedāvājot dažādus izglītojošus pasākumus, festivālus, tematiskos ciklus, īpašās pirmizrādes u. c. Regulārs, pārdomāts un iesaistošs darbs ar auditoriju, tās izglītošana un interaktivitāte ir tikpat būtiska, kā Latvijas audiovizuālā

mantojuma pieejamības nodrošināšana – gan tā digitalizācija un restaurācija, gan izplatīšana dažādos kanālos (tai skaitā NKC platformā *filmas.lv*).

Uzdevumi:

5.1. Veicināt konkurētspējīgu starptautisku kinofestivālu attīstību un daudzveidīgu atbalstu šādiem pasākumiem. Veikt izvērtējumu par 21. gs. prasībām atbilstošas nacionālās sinematēkas izveides iespējām Latvijā.

5.2. Veicināt konkurētspējīga starptautiska kinofestivāla attīstību un daudzveidīgu atbalstu šādam pasākumam, nodrošinot attīstību veicinošu finansējumu gan festivāla publiskās programmas veidošanai, gan nozares profesionāļiem domātās industrijas sadaļas kvalitatīvai norisei.

5.3. Turpināt un stiprināt atbalstu kinolektorijiem, darbnīcām, kursiem un tematiskiem pasākumiem, kas padziļina izpratni par kino kultūru, kā arī veicināt sadarbību ar izglītības iestādēm un pedagogiem, padziļinot izpratni par kino kultūru un filmu pratību, izmantojot platformu *filmas.lv* (programma skolotājiem Kino skolās), kā arī citus kanālus, u. c.

5.4. Veicināt starptautiskā kinofestivāla un lokālās nozares profesionāļu sadarbību un lokālo filmu izrādīšanu šādā festivālā, kas veicinātu gan Latvijas kino veidotāju, gan arī festivāla konkurētspēju starptautiskā tirgū, veicinātu interesi par Latvijas filmām un to atpazīstamību.

5.5. Veicināt filmu izplatīšanas standartu pilnveidošanu un alternatīvu platformu attīstīšanu, uzlabojot Latvijas filmu pieejamību gan kinoteātros un kino izrādīšanas vietās, gan interneta platformās.

6. Rīcības virziens: Kino mantojuma saglabāšana un popularizēšana

6.1. Nodrošināt datu bāzes un nekomerciālās straumēšanas platformas *filmas.lv* attīstību un daudzveidīga satura piedāvājumu sabiedrībai sadarbībā starp NKC, KISC un Valsts kinofotofonodokumentu arhīvu.

6.2. Veicināt Latvijas kino mantojuma digitalizēšanu, restaurāciju un popularizēšanu, izmantojot resursu *filmas.lv* u. c. Atbalstīt padziļinātu restaurējamo filmu izpēti, skaidrojot restaurācijas principus un paņēmienus.

6.3. Veicināt finansējuma piesaisti LKA Kinomuzeja un Valsts kinofotofonodokumentu arhīva krājuma palielināšanai, tādējādi stimulējot arhivēšanu, mūsdienu kino liecību saglabāšanu.

6.4. Nodrošināt Latvijas kino mantojuma popularizēšanu starptautiskai auditorijai. Veicināt Latvijas kino mantojuma popularizēšanu Latvijas sabiedrībai.

IV STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS UN KINO IZGLĪTĪBAS STIPRINĀŠANA

7. Rīcības virziens: Sabiedrības līdzdalība kino procesos

Kino ir kolektīva māksla, tās veidošanā iesaistīti daudzu un dažādu profesiju pārstāvji. Kino procesu nodrošināšanā ir būtiska regulāra sadarbība ar kino nozares profesionālajām sabiedriskajām organizācijām. Būtiska ir arī konkurētspējīgas kino izglītības nodrošināšana, kā arī profesionāļu tālākizglītības veicināšana un nodrošināšana.

Uzdevumi:

7.1. Nodrošināt daudzveidīgu, mērķtiecīgu un regulāru sadarbību ar nozares sabiedriskajām organizācijām. Nodrošināt regulāru sadarbību ar dažādām kino nozares sabiedriskajām organizācijām – Producentu asociāciju, Latvijas Kinematogrāfistu savienību, Servisa producentu asociāciju, Animācijas asociāciju u. c., lai sekmētu sabiedrības un nozares iesaisti kino kultūras procesos.

7.2. Veicināt pētījuma izveidi, kas monitorētu Latvijas kino nozares un sabiedrības mijiedarbību un tās novērtējumu. Sadarbojoties ar dažādām mācību iestādēm un profesionāliem pētniekiem, rosināt dažādu pētījumu izveidi.

8. Rīcības virziens: Kino izglītības un profesionālās tālākizglītības stiprināšana

8.1. Apzinoties talantu ataudzes svarīgumu, veicināt un stiprināt konkurētspējīgu kino izglītību dažādos līmeņos. Nodrošināt kvalificētu kino jomas profesionāļu sagatavošanu dažādās profesijās, gan radošajās, gan tehniskajās.

8.2. Veicināt kino teorētisko izpēti, publikāciju un pētījumu sagatavošanu un to pieejamību. Attīstīt tālākizglītību, tai skaitā scenāristu tālākizglītību un profesionalitāti.

8.3. Nostiprināt kino izglītības kvalitāti bakalaura un maģistra studiju programmās, sadarbojoties ar mācību iestādēm.

8.4. Veicināt finansiālu atbalstu audiovizuālo studiju programmu ietvaros topošajām studentu filmām.

8.5. Veicināt profesionālās izglītības attīstību un sinerģiju ar filmu nozari, kas vērstas uz profesionālo prasmju pilnveidi.

8.6. Nodrošināt un atbalstīt profesionālo tālākizglītību - profesionālo kursu pieejamību Latvijā un ārpus tās.

8.7. Izstrādāt mehānismus scenāristu pilnveides atbalstam ar mērķi uzlabot Latvijā veidoto scenāriju līmeni. Pašreizējā filmu projektu attīstīšanas atbalsta sistēma un apjoms nenodrošina pienācīgu apmaksu scenārista darbam un pietiekamu laika apjomu scenārija izstrādei.

8.8. Izskatīt iespēju Nacionālā kino centra konkursos atbalstīto projektu veidošanā, papildus atbalstam projektu dalībai dažādās starptautiskās scenāriju pilnveides darbnīcās, piesaistīt dramaturģijas ekspertu, kas spētu sniegt padomus scenāriju uzlabošanai.

8.9. Veicināt tehnisko darbinieku skaita palielināšanu un kvalifikācijas celšanu, lai nodrošinātu veselīgu profesionāļu konkurenci.

8.10. Veicināt pēcapstrādes pakalpojumu infrastruktūras attīstīšanu, CGI pakalpojumu attīstīšanu. Veicināt profesionālu producentu sadarbību ar pēcapstrādes speciālistiem filmu skaņu celiņu izveidē.

REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Tabulā (Pielikums Nr.1) norādīti pasākumi un rezultatīvie rādītāji (snieguma indikatori), kuru mērķis ir stratēģijā formulēto mērķu sasniegšana.

Būtisks rezultatīvais rādītājs – Latvijas filmu vietas saglabāšana un palielināšana kopējā Latvijas kinoteātros izrādīto filmu vidū. Šādu mērķi ir iespējams sasniegt nodrošinot finansējumu žanriski dažādu filmu veidošanai, kas uzrunātu dažādas auditorijas grupas – skatītāju.

	2023	2024	2025	2026	2027
Latvijas filmu tirgus daļa % (kinoteātros)	8,24	12	14	16	16

Būtisks rezultatīvais rādītājs – Latvijas filmu pārstāvniecība starptautiskos filmu **tirgos**:

	2023	2024	2025	2026	2027
Latvijas pārstāvniecība starptautiskos filmu tirgos	2	2	4	4	4

Būtisks rezultatīvais rādītājs – Latvijas filmu pārstāvniecība starptautiskos filmu **festivālos**:

	2023	2024	2025	2026	2027
Latvijas pārstāvniecība starptautiskos festivālos	50	55	55	60	60

STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA

INSTRUMENTI STRATĒGIJAS ĪSTENOŠANAI

Rīcības plāns, kur norāda aktivitātes, atbildīgos izpildītājus, termiņus un finansējuma avotu (1.pielikums)

Filmu nozares stratēģijas īstenošana tiek apspriesta un vērtēta vismaz reizi divos gados Kultūras ministrijas Filmu padomes sēdē. Nepieciešamības gadījumā Nacionālais kino centrs sagatavo grozījumus Filmu nozares stratēģijā.

Iesaistītās institūcijas: Kultūras ministrija, Nacionālais kino centrs, Valsts kultūrkapitāla fonds, Latvijas investīciju un attīstības aģentūra, Kultūras informāciju sistēmu centrs., Valsts kinofotofonodokumentu arhīvs.

Organizācijas: Latvijas Producentu asociācija, Latvijas servisa producentu asociācija, Latvijas Kinematogrāfistu savienība, Latvijas Animācijas asociācija.

Finansējums: valsts budžets u.c.

Atbildīgā institūcija par stratēģijas ieviešanas uzraudzību – **Kultūras ministrija.**

PIELIKUMS – KINO NOZARES STRATĒGIJAS 2024-2027. RĪCĪBAS PLĀNS

Saīsinājumi - KISC (Kultūras informācijas sistēmu centrs), KM (Kultūras ministrija), LKA (Latvijas Kultūras akadēmija), LNA (Latvijas Nacionālais arhīvs), Latvijas Kinematogrāfistu savienība (LKS), Latvijas producentu asociācija (LPA), Latvijas servisa producentu asociācija (LSPA), Rīgas Dome (RD), Latvijas investīciju un attīstības aģentūra (LIAA), Valsts kinofotofonodokumentu arhīvs (LKFFDA)

I STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: LATVIJAS FILMU VEIDOŠANAS UN TĀS ILGTSPĒJAS NODROŠINĀŠANA

1. rīcības virziens. Latvijas filmu veidošanas nodrošināšana

Nr. p. k.	Uzdevumi	Aktivitātes	Izpildes termiņš	Atbildīgā institūcija	Iesaistītās institūcijas	Finansējuma avoti
1.1	Nodrošināt un veicināt filmu daudzveidību, finansējuma (valsts dotāciju) pieaugumu un tā avotu dažādību.			NKC	KM	
1.2.		Veicināt filmu daudzveidību, tai skaitā tematisko, žanrisko, stilistisko daudzveidību, nodrošinot potenciālu uzrunāt atšķirīgus auditorijas segmentus. Nodrošināt dažādu paaudžu filmu veidotāju iespējas izpausties.	2027	NKC	KM	Valsts budžets
1.3.		Veicināt finansējuma pieaugumu (NKC budžets, VKKF filmu nozares finansējums, u.c.), kas ļautu palielināt gan filmu skaitu, gan to tematisko un stilistisko dažādību. Veicināt jaunu režisoru ienākšanu Latvijas kino, sniedzot atbalstu debijas filmu un	2027	NKC	KM	Valsts budžets, ieņēmumi no straumēšanas platformām

		īsfilmu veidošanai, mērķtiecīgi izmantojot NKC un VKKF finansējumu.				
1.4.		Veicināt kvalitatīvu daudzsēriju filmu (seriālu) attīstīšanu un ražošanu, piesaistot šim mērķim papildus finansējumu (tai skaitā līdzekļus no globālajām straumēšanas platformām, kā arī privātos investorus). Tādējādi stiprinot to starptautisko potenciālu.	2027	NKC	KM	Valsts budžets; straumēšanas platformu iemaksas
1.5.		Ieviest Latvijā Eiropas Audiovizuālās direktīvas 13. punkta nosacījumus, kas ļautu NKC budžetā nonākt līdzekļiem no straumēšanas platformu (plašsaziņas līdzekļu pēc pieprasījuma) gūtajiem ienākumiem Latvijas teritorijā, kas ļautu atbalstīt dažādu filmu formātu (daudzsēriju filmu) veidošanu.	2026	NKC	KM, NEPLP	straumēšanas platformu iemaksas
1.6.		Veicināt reģionālo līdzfinansējuma fonu izveidi (<i>cash rebate</i>) programmu izveidi. Veicināt reģionālā līdzfinansējuma attiecināšanu uz nacionālām filmām.	2027	NKC	Pašvaldības	Valsts un pašvaldību budžets

1.7.		Stiprināt starptautisko sadarbību kopražojumu, t.sk. mazākuma kopražojumu veidošanā, turpinot rīkot NKC konkursus mazākuma kopražojumu atbalstam un iesaistoties starptautiskos pasākumos un atbalsta fondos (<i>Eurimages</i> atbalsts kopražojuma pilnmetrāžas filmu veidošanai un atbalsts kopražojuma seriālu ražošanai), kas sniedz atbalstu starptautisku kopražojumu projektiem.	2027	NKC	KM	Valsts budžets, starptautiskie fondi
1.8.		Reaģējot uz animācijas specifisko vietu kino un vizuālās mākslas starpnozārē, pielāgot finansējuma ieguves iespējas neatkarīgiem autoriem, kas animācijas ražošanas procesu veic neatkarīgi – bez nepieciešamības iesaistīt studiju (VKKF atbalsts).	2027	NKC	VKKF	Valsts budžets
1.9.		Veicināt un organizēt pasākumus, kas vērsti uz filmu uzņemšanas ekoloģiskās ilgtspējas nodrošināšanu un zaļās domāšanas principu ieviešanu. Veicināt izpratni par ekoloģiski ilgtspējīgu filmu uzņemšanas procesu un zaļās domāšanas principu izmantošanu gan filmu veidošanā, gan publisku un starptautisku pasākumu īstenošanā.	2027	NKC	Starptautiskie partneri	Valsts budžets

2. Rīcības virziens: Filmu pieejamības veicināšana

-

2.1.	Veicināt filmu izplatīšanas tīkla attīstīšanu, saglabājot kinoteātrus kā klasisko filmu izrādīšanas platformu.		2027	NKC	KISC, KM	Valsts budžets
2.2.		Veicināt atbalstu kinoteātriem un filmu izplatītājiem, kas piedāvā Latvijas un Eiropas (<i>art house</i>) filmas. Atbalstīt Latvijas filmu izplatīšanu reģionos.	2027	NKC	KM	Valsts budžets
2.3.		Stiprināt mārketinga atbalstu Latvijas filmām – gan finansiālā, gan prasmju pilnveides griezumā.	2027	NKC		Valsts budžets, Eiropas fondi (Media)
2.4.		Veicināt kultūrvēsturiski nozīmīgā kinoteātra <i>Splendid Palace</i> statusa pārskatīšanu, lai tas kļūtu par Latvijas filmu izrādīšanas centru (nacionālas nozīmes kinoteātri).	2026	NKC	KM, LKS	Valsts budžets
2.5		Palielināt filmu pieejamību dažādos kanālos. Filmas tiesību īpašnieks saskaņā ar Eiropas praksi ir filmas producers, kas ir tieši ieinteresēts skatītāju skaita un auditorijas palielināšanā.	2027	NKC	Filmu producenti	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
2.6.		Stiprināt sadarbību ar sabiedrisko mediju un tā līdzdalību filmu veidošanā un popularizēšanā (kino raidījuma veidošanā, programmas Latvijas kods veidošanā). Turpināt un attīstīt sadarbību ar LTV un arī Latvijas Radio Latvijas filmu mārketingā.	2027	NKC	NKC; SEPLP	Valsts budžets

2.7.		Veicināt samazinātās PVN likmes filmu piemērošanu Latvijas demonstrēšanai.	2027	NKC	NKC, LPA, KM, FM	
------	--	--	------	-----	------------------	--

II STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: STARPTAUTISKĀS KONKURĒTSPĒJAS STIPRINĀŠANA, FILMU UN PAKALPOJUMU EKSPORTA VEICINĀŠANA

3. Rīcības virziens: Filmu un filmu uzņemšanas pakalpojumu eksports

3.1.	Veicināt un nodrošināt Latvijas industrijas pārstāvniecību nozīmīgākajos pasaules festivālos un svarīgākajos filmu tirgos (Berlīnē, Kannās). Sekmēt filmu izrādīšanu starptautiskos festivālos.		2027	NKC	NKC, KM, LIAA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
3.2.		Veicināt Latvijas kino starptautiskā mārketinga attīstīšanu, kas ietver profesionāla personāla piesaisti, dalību starptautiskos projektos, iesaistišanos starptautiskās darbnīcās.	2027	NKC	NKC, LIAA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
3.3.		Veicināt sadarbību LIAA, kas kopš 2022.gada administrē līdzfinansējuma ārvalstu filmu uzņemšanai Latvijā. Sadarboties ar Rīgas Domi, kas nodrošina Rīgas Filmu fonda darbību.	2027	NKC	LIAA. RD	Valsts budžets Citi finansējuma avoti

3.4.		Atbalstīt Latvijas filmas, kas tiek izvirzītas uz Amerikas Kinoakadēmijas <i>Oskara</i> balvas priekšatlasi. Attīstīt Latvijas kino starptautisko mārketingu, kas ietver profesionāla personāla piesaisti. Īstenot iesaisti starptautiskos projektos,ursos un darbnīcās – kino industrijas pasākumos.	2025	NKC	LIAA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
------	--	---	------	-----	------	--

4. Rīcības virziens: Kopražojumu attīstīšana

4.1.	Veicināt starptautisko un Baltijas kopražojuma filmu - kopprodukciju veidošanu, Baltijas TV seriālu veidošanu. Veicināt Baltijas kopprodukciju fonda izveidi.		2026	NKC	KM, Baltijas valstu filmu institūcijas	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
4.2.		Veicināt finansējuma apjoma pieaugumu minoritārajām kopprodukcijām, ar mērķi piesaistīt starptautiski atpazīstamus profesionāļus. Filmu likumā paredzēt noteikumus kopprodukcijām, radot iespēju sadarboties ar dažādām pasaules valstīm; sadarbības līgumi ar citām valstīm.	2027	NKC	KM	Valsts budžets
4.3.		Turpināt un stiprināt Latvijas nozares dalību starptautiskajās organizācijās – <i>Eurimages, Media</i> u. c.	2027	NKC		Valsts budžets

III STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: AUDITORIJAS ATTĪSTĪŠANA UN IZGLĪTOŠANA, KINO MANTOJUMA SAGLABĀŠANA

5. Rīcības virziens: Auditorijas attīstīšana un izglītošana

5.1.	Veicināt konkurētspējīgu starptautisku kinofestivālu attīstību un daudzveidīgu atbalstu šādiem pasākumiem. Veikt izvērtējumu par 21. gs. prasībām atbilstošas nacionālās sinematēkas izveides iespējām Latvijā.					
5.2.		Veicināt konkurētspējīga starptautiska kinofestivāla attīstību un daudzveidīgu atbalstu šādam pasākumam, nodrošinot attīstību veicinošu finansējumu gan festivāla publiskās programmas veidošanai, gan nozares profesionāļiem domātās industrijas sadaļas kvalitatīvai norisei.	2027	NKC	VKKF, KM	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
5.3.		Turpināt un stiprināt atbalstu kinolektorijiem, darbnīcām, kursiem un tematiskiem pasākumiem, kas padziļina izpratni par kino kultūru, kā arī veicināt sadarbību ar izglītības iestādēm un pedagogiem, padziļinot izpratni par kino kultūru un filmu pratību, izmantojot platformu <i>filmas.lv</i> (programma skolotājiem <i>Kino skolās</i>), kā arī citus kanālus, u. c.	2027	NKC	VKKF	Valsts budžets
5.4.		Veicināt starptautiskā kinofestivāla un lokālās nozares profesionāļu sadarbību un lokālo filmu izrādīšanu šādā festivālā, kas veicinātu gan Latvijas kino veidotāju, gan arī festivāla konkurētspēju starptautiskā tirgū, veicinātu interesi par Latvijas filmām un to atpazīstamību.	2027	NKC	NKC	Valsts budžets

-

5.5.		Veicināt filmu izplatīšanas standartu pilnveidošanu un alternatīvu platformu attīstīšanu, uzlabojot Latvijas filmu pieejamību gan kinoteātros un kino izrādīšanas vietās, gan interneta platformās.	2027	NKC	NKC, LPA,	Valsts budžets
5.6.		Veicināt Latvijas filmu demonstrēšanu sabiedriskajā medijā, veicināt nacionālā kino norišu un kino mantojuma atspoguļojuma (izglītojoša raidījuma u.c.) iekļaušanu sabiedriskajā medija programmā ar mērķi nodrošināt auditorijas izglītošanu.	2027	NKC	NKC, SEPLP	Valsts budžets
5.7.		Funkciju deleģēšanas ietvaros nodrošināt regulāru kinoprocesa kvalitātes novērtējuma filmu mākslā veikšanu, organizējot nacionālo kinobalvu <i>Lielais Kristaps</i> . Sekmēt kvalitatīvu izvērtēšanas procesa un balvu pasniegšanas ceremonijas organizēšanu un norisi un tās pieejamības nodrošināšanu (tiešraidi).	2027	NKC	KS, KM	Valsts budžets

6. Rīcības virziens: Kino mantojuma saglabāšana un popularizēšana

6.1.	Nodrošināt datu bāzes un nekomerciālās straumēšanas platformas <i>filmas.lv</i> attīstību un daudzveidīga satura piedāvājumu sabiedrībai sadarbībā starp NKC, KISC un Valsts kinofotofonodokumentu arhīvu.		2027	NKC	KISC, VKFFDA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
------	--	--	------	-----	--------------	--

6.2.		Veicināt Latvijas kino mantojuma digitalizēšanu, restaurāciju un popularizēšanu, izmantojot resursu <i>filmas.lv</i> u. c. Atbalstīt padziļinātu restaurējamo filmu izpēti, skaidrojot restaurācijas principus un paņēmienus.	2027	NKC	KISC, VKFFDA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
6.3.		Veicināt finansējuma piesaisti LKA Kinomuzeja un Valsts kinofotofonodokumentu arhīva krājuma palielināšanai, tādējādi stimulējot arhivēšanu, mūsdienu kino liecību saglabāšanu.	2027	NKC	KISC, VKFFDA, LKAA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
6.4		Nodrošināt Latvijas kino mantojuma popularizēšanu starptautiskai auditorijai. Veicināt Latvijas kino mantojuma popularizēšanu Latvijas sabiedrībai.	2027	NKC	NKC	Valsts budžets

IV STRATĒGISKAIS MĒRĶIS: SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBAS UN KINO IZGLĪTĪBAS STIPRINĀŠANA

7. Rīcības virziens: Sabiedrības līdzdalība kino procesos

7.1.	Nodrošināt daudzveidīgu, mērķtiecīgu un regulāru sadarbību ar nozares sabiedriskajām organizācijām. Nodrošināt regulāru sadarbību ar dažādām kino nozares sabiedriskajām organizācijām – Producentu asociāciju, Latvijas Kinematogrāfistu savienību, Servisa producentu asociāciju, Animācijas asociāciju u. c., lai sekmētu sabiedrības un nozares iesaisti kino kultūras procesos.		2027	NKC	LPA, LSPA, LPA u.c.	Valsts budžets
7.2.		Veicināt pētījuma izveidi, kas monitorētu Latvijas kino nozares un sabiedrības mijiedarbību un tās novērtējumu. Sadarbojoties ar dažādām mācību iestādēm un profesionāliem pētniekiem, rosināt dažādu pētījumu izveidi.	2027	NKC	LKA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
8. Rīcības virziens: Kino izglītības un profesionālās tālākizglītības stiprināšana						
8.1.	Veicināt un stiprināt konkurētspējīgu kino izglītību dažādos līmeņos. Nodrošināt kvalificētu kino jomas profesionāļu sagatavošanu dažādās profesijās, gan radošajās, gan tehniskajās		2027	NKC	LKA, u.c.	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
8.2.		Veicināt kino teorētisko izpēti, publikāciju un pētījumu sagatavošanu un to pieejamību. Attīstīt tālākizglītību, tai skaitā scenāristu tālākizglītību un profesionalitāti.	2027	NKC	LKA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti

8.3.		Nostiprināt kino izglītības kvalitāti bakalaura un maģistra studiju programmās, sadarbojoties ar mācību iestādēm.	2027	NKC	LKA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
8.4.		Veicināt finansiālu atbalstu audiovizuālo studiju programmu ietvaros topošajām studentu filmām.	2027	NKC	VKKF, LKA	Valsts budžets Citi finansējuma avoti
8.5.		Veicināt profesionālās izglītības attīstību un sinerģiju ar filmu nozari, kas vērstas uz profesionālo prasmju pilnveidi.	2027	NKC	LKA, LPA	Valsts budžets
8.6.		Nodrošināt un atbalstīt profesionālo tālākizglītību - profesionālo kursu pieejamību Latvijā un ārpus tās.	2027	NKC	Media	Valsts budžets, Eiropas fondi
8.7.		Izstrādāt mehānismus scenāristu pilnveides atbalstam ar mērķi uzlabot Latvijā veidoto scenāriju līmeni.	2027	NKC	Nozares sabiedriskās organizācijas	Valsts budžets
8.8.		Veicināt scenāriju konsultanta piesaisti NKC konkursos atbalstītajiem projektiem. Atbalstīt projektu dalību dažādās starptautiskās scenāriju pilnveides darbnīcās,	2027	NKC	Nozares sabiedriskās organizācijas, Media	Valsts budžets, Eiropas fondu finansējums
8.9.		Veicināt tehnisko darbinieku skaita palielināšanu un kvalifikācijas celšanu, konkurences veicināšanu.	2027	NKC	Nozares sabiedriskās organizācijas, LKA	Citi finansējuma avoti

8.10.		Veicināt pēcapstrādes pakalpojumu infrastruktūras attīstīšanu, CGI pakalpojumu attīstīšanu. Veicināt profesionālu producentu sadarbību ar pēcapstrādes speciālistiem filmu skaņu celiņu izveidē.	2027	NKC	Nozares sabiedriskās organizācijas	Citi finansējuma avoti
-------	--	--	------	-----	------------------------------------	------------------------